

Народна банка Србије

PREGLAD DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

23. decembar 2024 – 3. januar 2025.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Januar 2025.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 3. 1. 2025.	Promena	
			2w	YoY
S&P 500	SAD	5.942,47	0,20%	26,74%
Dow Jones Industrial	SAD	42.732,13	-0,25%	14,13%
NASDAQ	SAD	19.621,68	0,25%	35,23%
Dax 30	Nemačka	19.906,08	0,11%	19,79%
CAC 40	Francuska	7.282,22	0,11%	-2,26%
FTSE 100	Velika Britanija	8.223,98	1,72%	6,49%
NIKKEI 225	Japan	39.894,54	3,08%	19,85%
Shanghai Composite	Kina	3.211,43	-4,65%	8,70%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

		Nivo prinosa	Promena u b.p.	
			2w	YoY
Nemačka	2y	2,16%	13,3	-37,7
	10y	2,42%	14,0	29,9
Francuska	2y	2,35%	12,6	-71,6
	10y	3,29%	20,9	62,4
Španija	2y	2,31%	8,4	-74,9
	10y	3,11%	13,2	-0,3
Italija	2y	2,50%	10,8	-61,1
	10y	3,59%	14,3	-22,4
UK	2y	4,42%	7,5	22,6
	10y	4,59%	8,3	86,6
SAD	2y	4,29%	-2,5	-9,8
	10y	4,60%	7,6	60,0
Kanada	2y	2,93%	-12,0	-112,5
	10y	3,23%	-4,7	-0,6
Japan	2y	0,60%	2,8	55,3
	10y	1,09%	3,4	47,8
Kina	2y	1,02%	-4,4	-122,3
	10y	1,61%	-10,2	-93,2

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	2w	YoY	2w		YoY		
EUR/USD	1,0298	-1,26%	-5,95%	USD/EUR	0,9711	1,27%	6,34%
EUR/GBP	0,8293	0,22%	-3,95%	USD/GBP	0,8053	1,50%	2,13%
EUR/CHF	0,9364	0,63%	0,42%	USD/CHF	0,9093	1,91%	6,79%
EUR/JPY	161,86	-0,56%	2,22%	USD/JPY	157,17	0,70%	8,69%
EUR/CAD	1,4888	-0,51%	1,81%	USD/CAD	1,4457	0,75%	8,25%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		2w	YoY		2w	YoY		2w	YoY		2w	YoY
O/N	2,92%	0,3	-98,3	4,31%	1,0	-101,0	4,70%	0,0	-48,7	0,46%	0,3	-123,4
1M	2,79%	-0,9	-106,6	4,32%	-2,1	-102,8	4,71%	0,2	-48,7	0,58%	-21,7	-112,2
3M	2,73%	-4,1	-119,1	4,29%	-3,4	-103,6	4,61%	-3,6	-59,5	0,82%	-8,4	-88,1
6M	2,55%	-7,0	-131,9	4,24%	-3,4	-93,6	4,54%	-2,8	-59,5	1,01%	-5,6	-70,4
12M	2,45%	-3,6	-109,6	4,16%	-5,9	-65,5	4,44%	-1,9	-32,6	1,28%	-4,8	-20,5

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T1 2025. (u %)
Evropska centralna banka	3,00	-0,25	12. 12. 2024.	30. 1. 2025.	2,50
Federalne rezerve SAD	4,25–4,50	-0,25	18. 12. 2024.	29. 1. 2025.	4,00-4,25
Banka Engleske	4,75	-0,25	7. 11. 2024.	6. 2. 2025.	4,50
Banka Kanade	3,25	-0,50	11. 12. 2024.	29. 1. 2025.	3,00
Narodna banka Švajcarske	0,50	-0,50	12. 12. 2024.	20. 3. 2025.	0,25

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB.

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 1,26% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,0226 do 1,0458 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0265 do 1,0421 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Prvu nedelju izveštajnog perioda obeležio je smanjen obim trgovanja usled praznika.

Tokom prve polovine nedelje, kurs EUR/USD se kretao u relativno uskom rasponu, a dolar je ojačao usled očekivanja tržišnih učesnika da će FED smanjivati kamatne stope sporijim tempom u odnosu na druge centralne banke. Porudžbine trajnih dobara u SAD u novembru su smanjene za 1,1% u odnosu na prethodni mesec, dok se očekivao pad od 0,3%, nakon rasta od 0,8% u oktobru. Indeks poverenja potrošača u SAD u decembru smanjen je sa 112,8 u novembru na 104,7, dok se očekivalo da poraste na 113,2.

U drugoj polovini nedelje, evro je ojačao prema dolaru pre svega usled rebalansa portfolija pred kraj kalendarske godine. U četvrtak je objavljen podatak o broju novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD, koji je tokom nedelje koja se završila 21. decembra smanjen sa 220 hiljada na 219 hiljada (očekivano 223 hiljade).

Kurs EUR/USD je prvu nedelju završio na nivou od 1,0421 američki dolar za evro, što ujedno predstavlja najvišu vrednost tokom posmatranog perioda, pri čemu je zabeležen nedeljni pad od 0,08%.

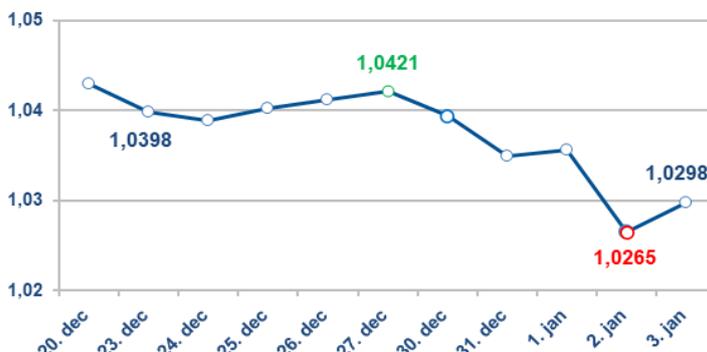
U izveštajnom periodu evro oslabio prema dolaru za 1,26%, tokom 2024. ukupno za 6,46%

Dolar je u drugoj nedelji ojačao prema evru, pre svega usled očekivanja da će FED tokom 2025. godine dodatno usporiti tempo smanjenja kamatnih stopa. Na kretanje kursa EUR/USD u narednom periodu dodatno bi mogle uticati najavljene odluke novoizabranog predsednika SAD Donalda Trampa, kao što je uvođenje visokih uvoznih carina, koje mogu da ponovo podstaknu inflatorne pritiske.

Kurs EUR/USD je kalendarsku godinu završio na nivou od 1,0349 američkih dolara za evro, što znači da je evro tokom 2024. godine prema dolaru oslabio za 6,4601%, pre svega usled boljih ekonomskih izgleda u SAD u odnosu na druge zemlje i geopolitičkih tenzija na Bliskom istoku, koje su podstakle tražnju za američkim dolarom kao valutom sigurnog utočišta.

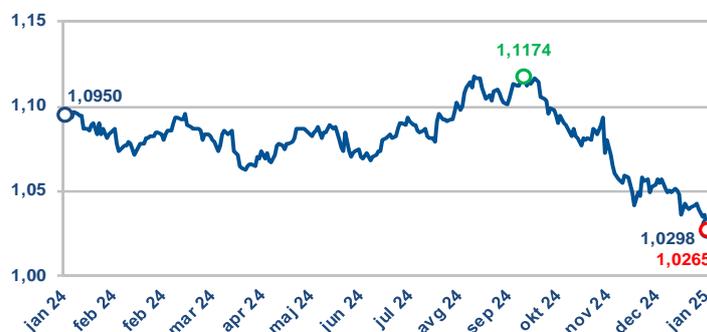
U četvrtak je objavljen podatak o broju novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD, koji je u toku nedelje koja se završila 28. decembra smanjen sa 220 hiljada na 211 hiljada (revidirano sa 219 hiljada), čime se našao na najnižem nivou u prethodnih osam meseci, dok se očekivao blagi rast, na 221 hiljadu. Broj onih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć za nezaposlene u nedelji do 21. decembra smanjen je sa 1,896 mln na 1,844 mln, čime se našao na najnižem nivou u prethodna tri meseca, dok se očekivalo da iznosi 1,890 mln. Nakon objave ovih podataka, dolar je ojačao, pošto su podaci ukazali na otporno tržište rada.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

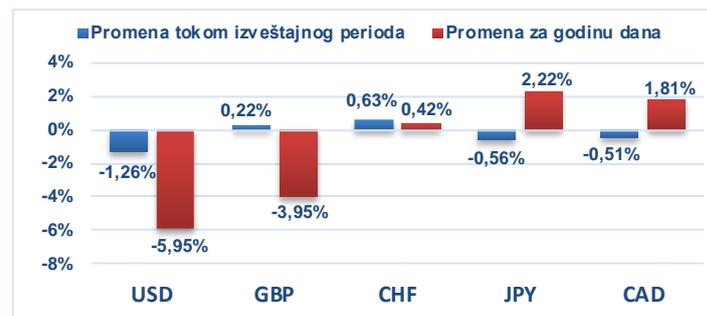
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

U petak je objavljen podatak o stopi nezaposlenosti u Nemačkoj, koja je u decembru zadržana na 6,1%, dok se očekivalo da poraste na 6,2%. Pored toga, objavljen je i *ISM* indeks proizvodnog sektora SAD, koji je u decembru povećan sa 48,4 na 49,3, čime se našao na najvišem nivou od marta, dok se očekivalo smanjenje na 48,2. Komponenta novih porudžbina je povećana sa 50,4 na 52,5, čime se našla na najvišem nivou od početka 2024. godine. Komponenta zaposlenosti je smanjena sa 48,1 na 45,3, a cenovna komponenta je povećana sa 50,3 na 52,5, dok se očekivalo da iznosi 51,8.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0298 američkih dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica SAD opali su na delu krive do dve godine, dok su na dužim ročnostima porasli. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za 2,5 b.p., na 4,29%, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za oko 8 b.p., na 4,60%.

Iako je obim trgovanja bio nizak uoči praznika, tokom izveštajnog perioda zabeležen je pad prinosa na kraćim ročnostima, što se može pripisati tržišnoj korekciji nakon snažnog rasta u prethodnom periodu, kao i rebalansu portfolija tržišnih učesnika. S druge strane, neizvesnost u vezi sa 2025. godinom navela je tržišne učesnike da smanje izloženost na dužim ročnostima, usled očekivanja daljeg rasta fiskalne potrošnje tokom predstojećeg mandata Donalda Trampa.

ISM indeks proizvodnog sektora SAD u decembru je povećan sa 48,4 na 49,3, dok je očekivan pad na 48,2. Komponenta novih porudžbina povećana je sa 50,4 na 52,5. Komponenta zaposlenosti je smanjena sa 48,1 na 45,3. Cenovna komponenta je povećana sa 50,3 na 52,5, dok je očekivano da iznosi 51,8.

Porudžbine trajnih dobara u SAD, prema preliminarnim podacima za novembar, smanjene su za 1,1% u odnosu na prethodni mesec, dok je očekivan manji pad (od 0,3%), nakon što su u oktobru povećane za 0,8% (revidirano sa 0,3%). Porudžbine bez transportnih sredstava smanjene su za 0,1%, dok je očekivan rast od 0,3%, nakon što su u oktobru na mesečnom nivou porasle za 0,2%. S druge strane, porudžbine kapitalnih dobara bez sektora odbrane (i isključujući avione) povećane su za 0,7%, dok se očekivalo da porastu za 0,1%, nakon što su u prethodnom mesecu smanjene za 0,1% (revidirano sa -0,2%).

ISM indeks proizvodnog sektora SAD u decembru povećan sa 48,4 na 49,3

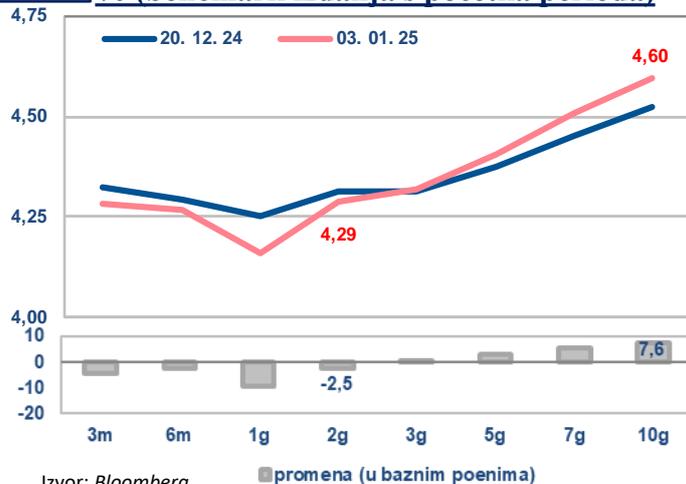
Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 28. decembra smanjen je sa 220 hiljada na 211 hiljada (revidirano sa 219 hiljada), čime se našao na najnižem nivou u prethodnih osam meseci, dok se očekivao blagi rast, na 221 hiljadu. Broj onih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć za nezaposlene u prethodnoj nedelji (do 21. decembra) smanjen je sa 1,896 mln na 1,844 mln (revidirano sa 1,910 mln), čime se našao na najnižem nivou u prethodna tri meseca, dok se očekivalo da iznosi 1,890 mln.

Indeks poverenja potrošača u SAD smanjen je u decembru sa 112,8 na 104,7, koliko je iznosio u novembru (revidirano sa 111,7), dok se očekivalo da iznosi 113,2. Komponenta procene trenutne situacije, koja se bazira na oceni potrošača u vezi s trenutnim poslovnim uslovima, kao i stanjem tržišta rada, smanjena je sa 141,4 na 140,2 (revidirano sa 140,9). Komponenta očekivanja, koja se bazira na kratkoročnim očekivanjima potrošača u vezi s poslovanjem i zaradama, smanjena je sa 93,7 na 81,1 (revidirano sa 92,3).

Pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Ričmonda, u okviru koje se generiše oko 9% BDP-a SAD, u decembru je povećan sa -14 na -10 u prethodnom mesecu, čime se našao na najvišem nivou od juna ove godine.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.10

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
ISM indeks proizvodnog sektora	Dec.	48,2	49,3	48,4
Porudžbine trajnih dobara, M/M	Nov.	-0,3%	-1,1%	0,8%
Indeks poverenja potrošača	Dec.	113,2	104,7	112,8

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica povećani su na delu krive od jedne godine i duže, dok su na kraćim ročnostima ostali skoro nepromenjeni. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za oko 13 b.p., na 2,16%, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za 14 b.p., na 2,42%.

Tokom većeg dela izveštajnog perioda, prinosi nisu značajnije promenjeni, pošto je obim trgovanja bio smanjen usled novogodišnjih praznika. Krajem posmatranog perioda prinosi su zabeležili rast nakon što je objavljen podatak o stopi nezaposlenosti u Nemačkoj, koja je bila niža od očekivanja, ukazavši na otpornost tržišta rada.

Predsednica ECB-a Lagard izjavila je da je ECB blizu faze u kojoj može da se kaže da je inflacija održivo dovedena na srednjoročni cilj od 2%. S druge strane Kristin Lagard je naglasila da ECB mora ostati oprezna usled i dalje visoke inflacije usluga.

Stopa nezaposlenosti u Nemačkoj u decembru je zadržana na 6,1%, dok se očekivalo da poraste na 6,2%. Broj nezaposlenih je u decembru povećan za 10 hiljada, ispod očekivanja (15 hiljada), nakon što je u novembru broj nezaposlenih povećan za 6 hiljada (revidirano sa 7 hiljada).

Stopa nezaposlenosti u Nemačkoj u decembru zadržana na 6,1% (očekivan rast na 6,2%)

Prema istraživanju koje je sproveo **Bloomberg** u decembru, ekonomisti očekuju rast BDP-a u zoni evra od 0,8% u 2024, odnosno 1,0% u 2025. i 1,2% u 2026. U odnosu na prethodne procene, očekivanja su smanjena za 2025. i 2026. (prethodno očekivano 1,2% i 1,4%, respektivno). Procene rasta BDP-a za četvrto tromesečje 2024. i prvo tromesečje 2025. iznose 0,2%. Očekivanja za prvo tromesečje su smanjena u odnosu na prethodno istraživanje (prethodno očekivano 0,3%). Ekonomisti očekuju inflaciju u zoni evra od 2,4% u 2024, odnosno 2,0% za naredne dve godine. U odnosu na prethodnu procenu, očekivanja su nepromenjena za sve tri godine.

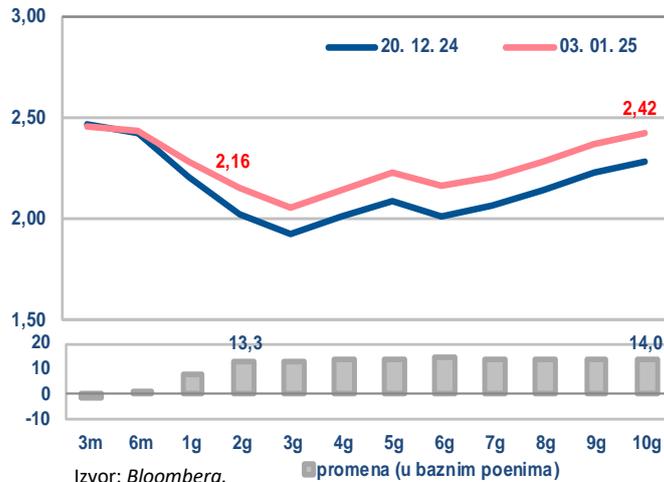
Očekuje se da rast BDP-a u Nemačkoj iznosi -0,1% u 2024, 0,4% u 2025. i 1,0% u 2026, pri čemu se manji rast u odnosu na prethodnu procenu očekuje za 2025. i 2026. (prethodno očekivano 0,7% i 1,3%, respektivno). Procene inflacije iznose 2,5% za 2024, 2,1% za 2025. i 2,0% za 2026. U odnosu na prethodnu procenu, očekivanja za 2024. su viša (prethodno očekivano 2,4%), dok su za 2025. niža (prethodno očekivano 2,2%).

Očekuje se da rast BDP-a u Francuskoj iznosi 1,1% u 2024, 0,7% u 2025. i 1,2% u 2026, pri čemu se niži rast u odnosu na prethodnu procenu očekuje za 2025. i 2026. (prethodno očekivano 0,9% i 1,3%, respektivno). Procene inflacije iznose 2,3% za 2024, 1,6% za 2025. i 1,8% za 2026. U odnosu na prethodnu procenu, očekivanja za 2026. su smanjena (prethodno očekivano 1,9%).

Stopa inflacije u Španiji u decembru je iznosila 0,4% u odnosu na prethodni mesec (očekivano 0,3%), nakon stagnacije u novembru. Godišnja inflacija je iznosila 2,8% (očekivano 2,6%), nakon rasta od 2,4% s kraja novembra.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa nezaposlenosti u Nemačkoj	Dec.	6,2%	6,1%	6,1%
Kompozitni PMI indeks za Nemačku, finalno	Dec.	42,5	42,5	42,5
Kompozitni PMI indeks za zonu evra, finalno	Dec.	45,2	45,1	45,2

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

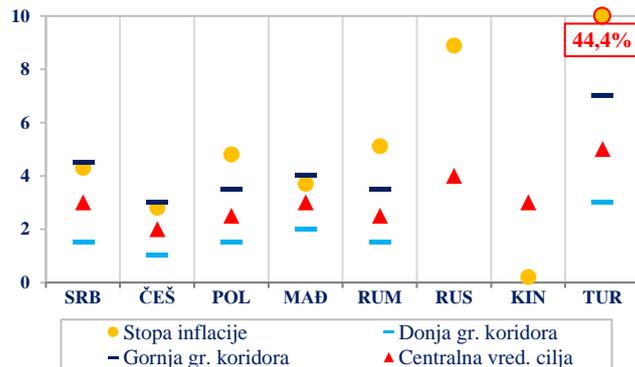
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T1, %)*
Srbija (NBS)	5,75	-0,25	12. 9. 2024.	10. 1. 2025.	5,05
Češka (CNB)	4,00	-0,25	7. 11. 2024.	6. 2. 2025.	3,65
Poljska (NBP)	5,75	-0,25	4. 10. 2023.	16. 1. 2025.	5,70
Mađarska (MNB)	6,50	-0,25	24. 9. 2024.	28. 1. 2025.	6,25
Rumunija (NBR)	6,50	-0,25	7. 8. 2024.	15. 1. 2025.	6,25
Turska (CBRT)	47,50	-2,50	26. 12. 2024.	23. 1. 2025.	43,50
Rusija (CBR)	21,00	2,00	25. 10. 2024.	14. 2. 2025.	22,50
Kina (PBoC)	1,50	-0,20	24. 9. 2024.	-	-

Izvor: Bloomberg / * T1 2025. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

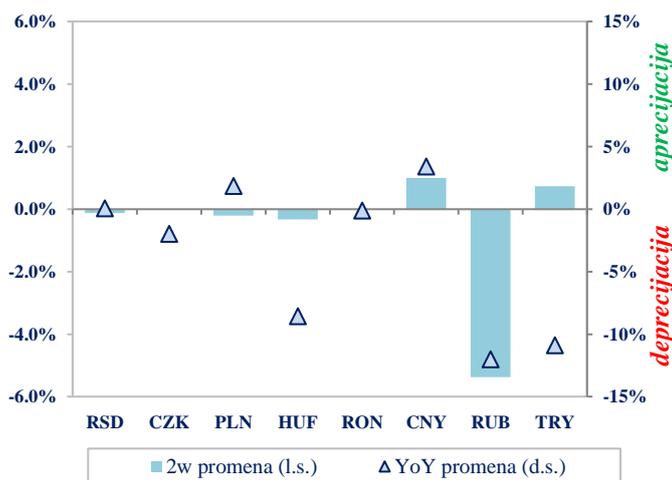
Centralna banka Turske je na sastanku održanom 26. decembra smanjila referentnu stopu za 250 b.p., na nivo od 47,50%, pri čemu su tržišni učesnici većinski očekivali smanjenje manjeg obima (medijana očekivanja iznosila je 175 b.p.). Ovo predstavlja **prvo smanjenje referentne stope od 2022. godine**. Prethodno se referentna stopa nalazila na nepromenjenom nivou od marta 2024. godine. Takođe, **koridor kamatnih stopa značajnije je smanjen, na ± 150 b.p. u odnosu na referentnu stopu**, dok je prethodno iznosio ± 300 b.p. Odluka je doneta u uslovima **smanjenja stope inflacije (44,4% YoY u decembru, značajnije ispod pika od 75,5% YoY iz maja)**. U saopštenju se navodi da postoji **jačanje procesa smanjenja stope inflacije usled slabljenja domaće tražnje, poboljšanja inflacionih očekivanja i realne aprecijacije turske lire**. U saopštenju je ponovljeno da će monetarna politika biti pooštrena u slučaju da se pogoršaju inflatorni uslovi i da **centralna banka ostaje veoma pažljiva kada su u pitanju inflacioni rizici**.

Tokom izveštajnog perioda objavljeni su i sledeći makroekonomski pokazatelji:

- **Stopa inflacije u Poljskoj u decembru je prema preliminarnoj proceni iznosila 4,8% YoY (0,2% MoM)** i nalazi se blago iznad podatka iz novembra od 4,7% YoY (0,5% MoM), ali blago ispod očekivanja analitičara (4,9% YoY / 0,3% MoM).
- **Stopa inflacije u Turskoj je u decembru iznosila 44,4% YoY (1,0% MoM)**, što je ispod nivoa iz novembra od 47,1% YoY (2,2% MoM), kao i ispod očekivanja tržišnih učesnika od 45,2% YoY (1,6% MoM). **Bazna inflacija iznosi 45,3% YoY (47,1% YoY u novembru)**, što je ispod očekivanja analitičara (45,8% YoY).
- **Stopa rasta BDP-a Češke je u trećem tromesečju 2024. godine iznosila 1,4% YoY (0,5% QoQ)**, što je blago iznad preliminarne procene i očekivanja analitičara od 1,3% YoY (0,4% QoQ) i iznad nivoa iz drugog tromesečja od 0,5% YoY (0,2% QoQ).
- **Caixin proizvodni PMI indeks Kine u decembru iznosi 50,5**, što je značajnije ispod podatka iz novembra od 51,5 i očekivanja tržišnih učesnika od 51,7. **Zvanični proizvodni PMI indeks Kine u decembru je iznosio 50,1 (50,3 u novembru)**.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (s dospećem 2032. godine)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		2w	YoY
Srbija	4,700	-10,0	-130,0
Češka	3,956	4,6	15,7
Poljska	5,814	9,4	60,7
Mađarska	6,629	11,6	51,4
Rumunija	7,273	-19,5	86,8
Turska	26,650	-125,0	399,0
Kina	1,550	-7,0	-104,3

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci CRHoV sa sekundarnog tržišta).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je zabeležila rast od 0,62% i kretala se u rasponu od 2.605,25 do 2.656,62 dolara po unci (vrednost na kraju dana, *Bloomberg*).

Na rast cene zlata u posmatranom periodu znatno su uticali sledeći faktori: odluka FED-a da smanji nivo referentne kamatne stope za 25 b.p.; pripreme investitora za novu spoljnotrgovinsku politiku Donalda Trampa; povećani globalni geopolitički rizici zbog ratnih sukoba na Bliskom istoku i u Ukrajini; očekivanje investitora da će centralne banke i u 2025. povećati tražnju za zlatom kao sigurnom klasom aktive, kao i vest da je neto uvoz zlata u Kinu dostigao najviši nivo u proteklih sedam meseci.

Cena zlata porasla za 0,62% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 2.641,88 USD/Oz; tokom 2024. cena zlata porasla za 27%

Na pad cene zlata tokom izveštajnog perioda značajno su uticali sledeći faktori: rast vrednosti dolara; postignut dogovor o privremenom tromesečnom finansiranju federalnog budžeta u poslednjem trenutku, čime je sprečena blokada rada vlade SAD, kao i prodaja *ETF* instrumenata s podlogom u zlatu jer su investitori preusmeravali svoja sredstva na ulaganja u akcije i kriptovalute.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda zabeležen je rast cene nafte tipa brent od 4,89%, koja se kretala u rasponu od 72,63 do 76,51 dolar po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg*).

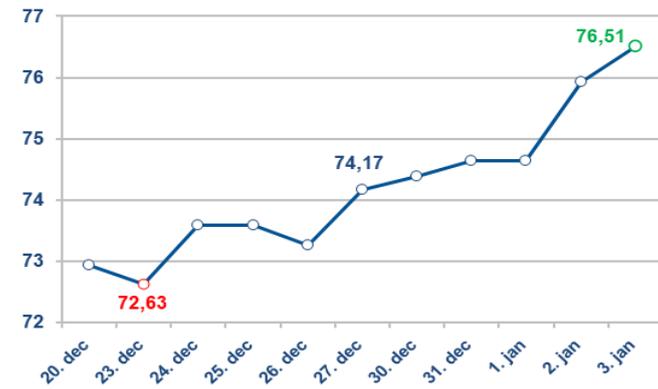
Na rast cene nafte uticali su: optimistične procene investitora o razvoju ekonomije Kine i potražnje za gorivom nakon najave predsednika Si Đinpinga da će podstaći privredni rast; najava Saudijske Arabije rasta cene njene sirove nafte za kupce u Aziji u februaru; sankcije ka Iranu; zabrinutost oko snabdevanja prirodnim gasom iz Rusije ka EU zbog prekida tranzita kroz Ukrajinu; prognoze niskih temperatura za istočnu obalu SAD, kao i izveštaj Američkog instituta za naftu (*API*) o smanjenju zaliha sirove nafte u SAD.

Cena nafte porasla za 4,89% i na kraju posmatranog perioda iznosila 76,51 USD/bbl

Na pad cene nafte uticali su: smanjene prognoze rasta tražnje za naftom u 2025. od strane grupe *OPEC* i Međunarodne agencije za energetiku (*IEA*) zbog slabije tražnje u Kini i tržišnog suficita upumpavanjem nafte od strane SAD i drugih država proizvođača nafte koje nisu članice *OPEC*-a; izveštaj Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o rastu proizvodnje nafte u SAD; rast vrednosti dolara, kao i podaci o značajnom padu izvoza sirove nafte iz SAD u Kinu.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.